

Тема 2.3. Інші види загальнодержавних податків - акцизний податок, екологічний податок, мито, рентна плата

2.3.1. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

До підакцизних товарів належать:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- нафтопродукти, скраплений газ, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, паливо моторне альтернативне;
- автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів;
- електрична енергія.

Платники податку (ст.212)

Особа, яка виробляє
підакцизні товари
(продукцію) на митній
території України, у тому
числі з давальницької
сировини

Особа - суб'єкт
господарювання, яка
ввозить підакцизні товари
(продукцію) на митну
територію України.

Фізична особа - резидент
або нерезидент, яка
ввозить підакцизні товари
(продукцію) на митну
територію України

Інші

Особа, яка реалізує
конфісковані підакцизні
товари та підакцизні
товари, визнані
безхазяйними, підакцизні
товари, за якими не
звернувся власник до
кінця строку зберігання, та
підакцизні товари, що за
правом успадкування чи
на інших законних
підставах переходять у
власність держави

Об'єкт оподаткування

Операції з реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів

Операції з ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;

Операції з реалізації конфіскованих підакцизних товарів, підакцизних товарів визнаних безхазяйними, підакцизних товарів, за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизних товарів, що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави

реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів;

Інші

Операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню:

- вивезення (експорту) підакцизних товарів (продукції) платником податку за межі митної території України.
- ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, для їх повернення експортеру.
- реалізація електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії.

- **Операції з підакцизними товарами, які звільняються від оподаткування (ст.213):**
- реалізація легкових автомобілів для інвалідів, у тому числі дітей-інвалідів, оплата яких здійснюється за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, легкових автомобілів спеціального призначення (наприклад, швидка медична допомога), оплата яких здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;
- ввезення підакцизних товарів на митну територію України, призначених для офіційного (службового) користування дипломатичними представництвами іноземних держав, консульськими установами іноземних держав та для особистого використання членами дипломатичних представництв іноземних держав, консульських установ іноземних держав виходячи з принципу взаємності стосовно кожної окремої держави.
- ввезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції), що використовуються як сировина для виробництва підакцизних товарів (продукції), за умови подальшого виготовлення з такої сировини готової продукції на митній території України, з якої сплачується акцизний податок, або реалізації такої продукції (підакцизних товарів) на експорт, та пред'явлення контролюючому органу ліцензії на право виробництва.
- ввезення фізичними особами на митну територію України підакцизних товарів (продукції) в обсягах, що не перевищують норм безмитного ввезення, встановлених [Митним кодексом України](#);
- реалізації безпосередньо вітчизняними виробниками алкогольних напоїв і тютюнових виробів магазинам безмитної торгівлі.
- ввезення на митну територію України підакцизних товарів як міжнародної технічної допомоги;

Ставки податку:

- **Адвалорна**- розраховується виходячи із вартості підакцизних товарів;
- **Специфічна**- розраховується виходячи із кількості підакцизних товарів;
- адвалорні та специфічні одночасно.

База оподаткування при адвалорних ставках:

- вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими максимальними роздрібними цінами з урахуванням ПДВ та акцизного податку;
- вартість товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, без ПДВ та з урахуванням акцизного податку;
- вартість реалізованої електричної енергії без ПДВ;
- вартість (з ПДВ) підакцизних товарів, що реалізовані;

Базою оподаткування у разі обчислення податку із застосуванням специфічних ставок є:

- Одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції) з вироблених на митній території України або ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) є їх величина, визначена в од, об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.
- Ставки встановлені ст.215 ПК, наприклад:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниця виміру	Ставка податку
2203 00	Пиво із солоду (солодове)	гривень за 1 літр	1,24

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку			
		специфічна		Адвалорна	
		оддиниця виміру	ставка	оддиниця виміру	Ставка
2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1000 штук	227,33	відсотків	12
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	- " -	227,33	- " -	12

Стаття 216. Дата виникнення податкових зобов'язань:

- щодо підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, є дата їх реалізації особою, яка їх виробляє
- щодо зіпсованого, знищеного, втраченого підакцизного товару (продукції) є дата складання відповідного акта.
- у разі ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України є дата подання контролюючому органу [митної декларації](#) для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання контролюючим органом у визначених законодавством випадках.

2. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Платники податку (ст.240): суб'єкти господарювання, інші підприємства, установи та організації, під час провадження діяльності яких на території України здійснюються:

- викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
- скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
- розміщення відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання);
- утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);
- тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

242.1. **Об'єктом та базою оподаткування є:**

- обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;
- обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;
- обсяги та види (класи) розміщених відходів, крім обсягів та видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання;
- обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк;
- обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій).

Ставки податку встановлюються в залежності від виду викидів.

За викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (ст.243) Наприклад :

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення забруднюючих речовин . Наприклад:

Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти (ст.245)
Наприклад:

Коефіцієнт до ставок податку, який встановлюється залежно від місця (зони) розміщення відходів у навколишньому природному середовищі:

Місце (зона) розміщення відходів	Коефіцієнт
В межах населеного пункту або на відстані менш як 3 км від таких меж	3
На відстані від 3 км і більше від меж населеного пункту	1

Суми податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (Пвс), обчислюються платниками податку самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів викидів, ставок податку за формулою:

$$Пвс = \sum_{i=1}^I (M_i \times H_{pi}),$$

де M_i - фактичний обсяг викиду i -тої забруднюючої речовини в тоннах (т);

H_{pi} - ставки податку в поточному році за тону i -тої забруднюючої речовини у гривнях з копійками.

Суми податку, який справляється за скиди забруднюючих речовин водні об'єкти (Пс), обчислюються платниками самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів скидів, ставок податку та коригуючих коефіцієнтів за формулою:

$$Пс = \sum_{i=1}^I (M_{si} \times H_{pi} \times K_{oc}),$$

де M_{si} - обсяг скиду i -тої забруднюючої речовини в тоннах (т);

H_{pi} - ставки податку в поточному році за тону i -того виду забруднюючої речовини у гривнях з копійками;

K_{oc} - коефіцієнт, що дорівнює 1,5 і застосовується у разі скидання забруднюючих речовин у ставки і озера (в іншому випадку коефіцієнт дорівнює 1).

Суми податку, який справляється за розміщення відходів (Прв), обчислюються платниками самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів розміщення відходів, ставок податку та коригуючих коефіцієнтів за формулою:

$$Prv = \sum_{i=1}^I (Npi \times Mli \times Kt \times Ko),$$

де Npi - ставки податку в поточному році за тонну i -того виду відходів у гривнях з копійками;

Mli - обсяг відходів i -того виду в тоннах (т);

Kt - коригуючий коефіцієнт, який враховує розташування місця розміщення відходів і який наведено у [пункті 246.5](#) статті 246 цього Кодексу;

Ko - коригуючий коефіцієнт, що дорівнює 3 і застосовується у разі розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення атмосферного повітря або водних об'єктів.